

KETUA PENGARAH KESIHATAN MALAYSIA

Kementerian Kesihatan Malaysia
Aras 12, Blok E7, Kompleks E
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62590 PUTRAJAYA

Tel.: 03-8000 8000

Ruj. Kami : KKM 600-56/17/34 JLD. 3 (1)
Tarikh : 7 November 2025

YBhg. Datuk / Dato' Indera / Datin Paduka / Dato' / Datin / Tuan / Puan

SURAT PEKELILING KETUA PENGARAH KESIHATAN MALAYSIA BIL. 30/2025: GARIS PANDUAN PENGUKUHAN PEMBENTUKAN DAN PELAKSANAAN PANDUAN AMALAN KLINIKAL (*CLINICAL PRACTICE GUIDELINES [CPG]*) DI MALAYSIA

1. TUJUAN

Surat Pekeliling Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia Bil. 30/2025 ini bertujuan untuk menerangkan garis panduan pengukuhan pembentukan dan implementasi Panduan Amalan Klinikal (*Clinical Practice Guidelines [CPG]*) di Malaysia.

2. LATAR BELAKANG

- a. Panduan amalan klinikal (*CPG*) merupakan satu dokumen penting dalam penyampaian perkhidmatan kesihatan yang berkualiti, dengan menyediakan saranan berdasarkan bukti saintifik terkini untuk meningkatkan kualiti penjagaan pesakit, mengurangkan variasi rawatan dan mengoptimumkan penggunaan sumber.
- b. *CPG* dibangunkan secara sistematik bagi membantu keputusan klinikal oleh penyedia perkhidmatan kesihatan dan pesakit, khususnya dalam situasi di mana terdapat variasi rawatan atau penggunaan sumber yang kurang efisien.
- c. Cawangan Penilaian Teknologi Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) juga dikenali sebagai *Malaysian Health Technology Assessment Section* (MaHTAS) telah diberi mandat sebagai badan penyelaras kebangsaan bagi pembentukan *CPG* berasaskan bukti saintifik (*evidence-based*) sejak tahun 2001, dengan kerjasama pelbagai pihak termasuk pakar pelbagai bidang, persatuan profesional dan badan akademik.
- d. Proses pembentukan *CPG* merangkumi semakin sistematik terhadap literatur saintifik, penilaian kualiti bukti saintifik dan penghasilan cadangan yang disesuaikan dengan konteks tempatan serta kualiti *CPG* dinilai

menggunakan instrument antarabangsa iaitu *Appraisal of Guidelines for REsearch & Evaluation (AGREE)*.

- e. Proses pembangunan *CPG* perlu melibatkan pakar pelbagai bidang yang berkaitan, pembuat polisi, pakar metodologi, pesakit atau wakil pesakit mengikut kesesuaian topik.
- f. *CPG* yang dibangunkan perlu turut mempunyai strategi implementasi seperti modul latihan, rujukan pantas (*Quick Reference [QR]*), risalah maklumat pesakit serta latihan untuk pengamal perubatan primer.

3. PELAKSANAAN

- a. Garis panduan ini menjelaskan tentang keperluan pembentukan *CPG* secara sistematik bagi tujuan meningkatkan kualiti rawatan, memastikan penggunaan sumber secara efektif, dan mempromosikan keputusan klinikal berasaskan bukti saintifik sebagai sebahagian daripada sistem penjagaan kesihatan yang mampan dan berorientasikan nilai (*value-based*).
- b. Garis panduan ini juga menjelaskan tatacara permohonan untuk pembentukan bagi sesuatu tajuk *CPG*.
- c. Bersama ini disertakan Garis Panduan Pengukuhan Pelaksanaan Panduan Amalan Klinikal (*CPG*) untuk perhatian dan tindakan YBhg. Datuk/Dato' Indera /Datin Paduka/Dato'/Datin/Tuan/Puan.

4. TARIKH KUATKUASA

Arahan ini adalah berkuatkuasa dari tarikh surat ini dikeluarkan sehingga sebarang pembaharuan dimaklumkan.

5. PERTANYAAN

Sebarang pertanyaan berhubung garis panduan ini boleh dikemukakan kepada pegawai yang bertanggungjawab:

Cawangan Penilaian Teknologi Kesihatan
Bahagian Perkembangan Perubatan
Kementerian Kesihatan Malaysia
No. Tel.: 03-88831229
Emel: htamalaysia@moh.gov.my

6. PENUTUP

YBhg. Datuk/ Dato' Indera /Datin Paduka /Dato'/ Datin/ Tuan/ Puan adalah bertanggungjawab untuk memastikan arahan dalam pekeliling ini dihebahkan dan dipatuhi. Komitmen dari semua anggota kesihatan adalah amat dihargai.

Sekian, terima kasih.

"MALAYSIA MADANI"

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menjalankan amanah,

7/11/2025

.....
(DATUK DR. MAHATHAR BIN ABD WAHAB)

s.k. Ketua Setiausaha
Kementerian Kesihatan Malaysia

Timbalan Ketua Setiausaha (Kewangan)

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Perubatan)

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Kesihatan Awam)

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Penyelidikan & Sokongan Teknikal)

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Kesihatan Pergigian)

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Perkhidmatan Farmasi)

Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Keselamatan dan Kualiti Makanan)

SENARAI EDARAN

Setiausaha Bahagian Bahagian Kewangan	Pengarah Bahagian Pendidikan Kesihatan
Setiausaha Bahagian Bahagian Perolehan dan Penswastaaan	Pengarah Bahagian Kejururawatan
Pengarah Bahagian Perkembangan Perubatan	Pengarah Bahagian Perkhidmatan Kejuruteraan Pengarah
Pengarah Bahagian Amalan Perubatan	Bahagian Kawalselia Radiasi Perubatan
Pengarah Bahagian Perkembangan Kesihatan Awam	Pengarah Institut Kanser Negara
Pengarah Bahagian Kawalan Penyakit	Pengarah Institut Perubatan Respiratori
Pengarah Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga	Pengarah Institut Kesihatan Negara
Pengarah Bahagian Perancangan	Pengarah Institut Penyelidikan Tingkah Laku Kesihatan
Pengarah Bahagian Perubatan Tradisional & Komplementari	Pengarah Institut Kesihatan Umum
Pengarah Bahagian Regulatori Farmasi Negara	Pengarah Institut Pengurusan Kesihatan
Pengarah Bahagian Dasar dan Perancangan Strategik Kesihatan Pergigian	Pengarah Institut Penyelidikan Perubatan
Timbalan Pengarah Cawangan Teknologi Kesihatan Pergigian	Pengarah Institut Penyelidikan Sistem Kesihatan
Pengarah Bahagian Pemakanan	Pengarah Pusat Penyelidikan Klinikal
	Pengarah Makmal Kesihatan Awam Kebangsaan

Pengarah
Bahagian Sains Kesihatan Bersekutu

Ketua Pengarah Perkhidmatan
Kesihatan Kementerian Pertahanan

Ketua Pegawai Eksekutif
Majlis Perubatan Malaysia

*President
Association of Private Hospitals of
Malaysia*

Ketua Pegawai Eksekutif
ProtectHealth Corporation Sdn Bhd

*Master
Akademi Perubatan Malaysia*

Ketua Pegawai Eksekutif
Malaysian Healthcare Travel Council

Malaysian Health Coalition

Setiausaha Kehormat
Malaysian Medical Association

Perlis

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Perlis

Pengarah
Hospital Tuanku Fauziah, Kangar

Kedah

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Kedah

Pengarah
Hospital Jitra

Pengarah
Hospital Sultanah Bahiyah, Alor Setar

Pengarah
Hospital Sik

Pengarah
Hospital Kulim

Pengarah
Hospital Kuala Nerang

Pengarah
Hospital Langkawi

Pengarah
Hospital Pendang

Pengarah
Hospital Baling

Pengarah
Hospital Sultan Abdul Halim, Sungai
Petani

Pulau Pinang

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Pulau
Pinang

Pengarah
Hospital Kepala Batas

Pengarah
Hospital Pulau Pinang

Pengarah
Hospital Sungai Bakap

Pengarah
Hospital Bukit Mertajam

Pengarah
Hospital Balik Pulau

Perak

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Perak

Pengarah
Hospital Batu Gajah

Pengarah
Hospital Raja Permaisuri Bainun, Ipoh

Pengarah
Hospital Parit Buntar

Pengarah
Hospital Taiping

Pengarah
Hospital Tapah

Pengarah
Hospital Teluk Intan

Pengarah
Hospital Kuala Kangsar

Pengarah
Hospital Seri Manjung

Pengarah
Hospital Selama

Pengarah
Hospital Slim River

Pengarah
Hospital Sungai Siput

Pengarah
Hospital Kampar

Pengarah
Hospital Gerik

Selangor

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Selangor

Pengarah
Hospital Shah Alam

Pengarah
Hospital Tg. Ampuan Rahimah, Klang

Pengarah
Hospital Cyberjaya

Pengarah
Hospital Selayang

Pengarah
Hospital Ampang

Pengarah
Hospital Sungai Buloh

Pengarah
Hospital Banting

Pengarah
Hospital Serdang

Pengarah
Hospital Kuala Kubu Bharu

Pengarah
Hospital Kajang

Pengarah
Hospital Tanjung Karang

Pengarah
Hospital Tg. Ampuan Jemaah, Sabak
Bernam

Pengarah
Hospital Orang Asli, Gombak

Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur & Putrajaya

Pengarah
Jabatan Kesihatan Wilayah
Persekutuan Kuala Lumpur &
Putrajaya

Pengarah
Hospital Putrajaya

Pengarah
Hospital Rehabilitasi Cheras

Pengarah
Hospital Kuala Lumpur

Negeri Sembilan

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Negeri
Sembilan

Pengarah
Hospital Tampin

Pengarah
Hospital Tuanku Jaafar

Pengarah
Hospital Jelebu

Pengarah
Hospital Tuanku Ampuan Najihah

Pengarah
Hospital Jempol

Pengarah
Hospital Port Dickson

Pengarah
Hospital Rembau

Melaka

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Melaka

Pengarah
Hospital Alor Gajah

Pengarah
Hospital Melaka

Pengarah
Hospital Jasin

Johor

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Johor

Pengarah
Hospital Pontian

Pengarah
Hospital Sultanah Aminah, Johor
Bahru

Pengarah
Hospital Tangkak

Pengarah
Hospital Sultan Ismail, Johor Bahru

Pengarah
Hospital Sultanah Fatimah, Muar

Pengarah
Hospital Segamat

Pengarah
Hospital Sultanah Nora Ismail, Batu
Pahat

Pahang

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Pahang

Pengarah
Hospital Tengku Ampuan Afzan

Pengarah
Hospital Sultan Hj. Ahmad Shah

Pengarah
Hospital Kuala Lipis

Pengarah
Hospital Bentong

Pengarah
Hospital Pekan

Terengganu

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Terengganu

Pengarah
Hospital Sultanah Nur Zahirah

Pengarah
Hospital Kemaman

Pengarah
Hospital Dungun

Pengarah
Hospital Mersing

Pengarah
Hospital Enche' Besar Hajjah Kalsom

Pengarah
Hospital Kota Tinggi, Kluang

Pengarah
Hospital TSM Tun Ibrahim, Kulai

Pengarah
Hospital Raub

Pengarah
Hospital Jerantut

Pengarah
Hospital Jengka

Pengarah
Hospital Sultanah Hjh. Kalsom

Pengarah
Hospital Muadzam Shah

Pengarah
Hospital Bera

Pengarah
Hospital Besut

Pengarah
Hospital Setiu

Pengarah
Hospital Hulu Terengganu

Kelantan

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Kelantan

Pengarah
Hospital Raja Perempuan Zainab 11

Pengarah
Hospital Kuala Krai

Pengarah
Hospital Tanah Merah

Pengarah
Hospital Pasir Mas

Pengarah
Hospital Tumpat

Pengarah
Hospital Machang

Pengarah
Hospital Tengku Anis

Pengarah
Hospital Jeli

Pengarah
Hospital Bachok

Sabah

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Sabah

Pengarah
Hospital Queen Elizabeth

Pengarah
Hospital Queen Elizabeth II

Pengarah
Hospital Likas

Pengarah
Hospital Sandakan (Duchess of Kent)

Pengarah
Hospital Tawau

Pengarah
Hospital Lahad Datu

Pengarah
Hospital Keningau

Pengarah
Hospital Beaufort

Pengarah
Hospital Kota Belud

Pengarah
Hospital Sipitang

Pengarah
Hospital Tenom

Pengarah
Hospital Ranau

Pengarah
Hospital Papar

Pengarah
Hospital Semporna

Pengarah
Hospital Kinabatangan

Pengarah
Hospital Kota Marudu

Pengarah
Hospital Beluran

Pengarah
Hospital Kudat

Pengarah
Hospital Pitas

Sarawak

Pengarah
Jabatan Kesihatan Negeri Sarawak

Pengarah
Hospital Kanowit

Pengarah
Hospital Umum Sarawak

Pengarah
Hospital Limbang

Pengarah
Hospital Sibul

Pengarah
Hospital Mukah

Pengarah
Hospital Miri

Pengarah
Hospital Serian

Pengarah
Hospital Bintulu

Pengarah
Hospital Daro

Pengarah
Hospital Sri Aman

Pengarah
Hospital Bau

Pengarah
Hospital Kapit

Pengarah
Hospital Betong

Pengarah
Hospital Sarikei

Pengarah
Hospital Marudi

Pengarah
Hospital Saratok

Pengarah
Hospital Lawas

Wilayah Persekutuan Labuan

Pengarah
Jabatan Kesihatan Wilayah
Persekutuan Labuan

Pengarah
Hospital Labuan

Universiti

Dekan
Fakulti Perubatan
Universiti Malaya

Dekan
Fakulti Perubatan
Universiti Sultan Zainal Abidin

Dekan
Fakulti Perubatan
Universiti Kebangsaan Malaysia

Dekan
Kulliyah Perubatan
Universiti Islam Antarabangsa
Malaysia

Dekan
Pusat Pengajian Sains Perubatan
Universiti Sains Malaysia

Dekan
Fakulti Perubatan dan Sains
Kesihatan
Universiti Putra Malaysia

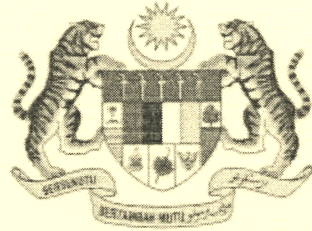
Dekan
Fakulti Perubatan
Universiti Teknologi MARA

Dekan
Fakulti Perubatan & Kesihatan
Pertahanan
Universiti Pertahanan Nasional
Malaysia

Dekan
Fakulti Perubatan & Sains Kesihatan
Universiti Sains Islam Malaysia

Dekan
Fakulti Perubatan & Sains Kesihatan
Universiti Malaysia Sabah

Dekan
Fakulti Perubatan & Sains Kesihatan
Universiti Malaysia Sarawak

Kementerian Kesihatan Malaysia

**GARIS PANDUAN PENGUKUHAN
PEMBENTUKAN DAN PELAKSANAAN
PANDUAN AMALAN KLINIKAL
(*CLINICAL PRACTICE GUIDELINES [CPG]*)**

**DISEDIAKAN OLEH: KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
TARIKH: NOVEMBER 2025**

**GARIS PANDUAN PENGUKUHAN PEMBENTUKAN DAN PELAKSANAAN
PANDUAN AMALAN KLINIKAL (CLINICAL PRACTICE GUIDELINES [CPG])**

1. TUJUAN

- 1.1 Memperkukuh pembentukan, pelaksanaan dan penggunaan panduan amalan klinikal (CPG) di Malaysia dalam membuat keputusan berkaitan rawatan dan pengurusan pesakit, bagi memastikan perkhidmatan kesihatan yang berkualiti tinggi, selamat, dan berasaskan bukti saintifik, serta meningkatkan keberkesanan penggunaan sumber kesihatan.

2. LATAR BELAKANG

- 2.1 CPG ditakrifkan sebagai kenyataan (*statements*) yang mengandungi saranan (*recommendations*) bertujuan untuk mengoptimumkan penjagaan pesakit berdasarkan semakan sistematik (*systematic review*) bukti-bukti saintifik dan penilaian terhadap manfaat serta mudarat pelbagai pilihan penjagaan dan rawatan yang ada.
- 2.2 Matlamat utama CPG adalah untuk meningkatkan kualiti penjagaan pesakit. CPG memberi panduan untuk membantu pertimbangan klinikal dan mengurangkan variasi dalam perawatan pesakit. Keputusan akhir dalam pengurusan klinikal pesakit bergantung kepada keadaan individu pesakit, situasi setempat, pilihan pesakit serta pertimbangan klinikal pasukan penjagaan kesihatan yang terlibat. CPG seharusnya memberi panduan kepada penyedia perkhidmatan kesihatan dalam menyediakan perkhidmatan dan membantu pesakit membuat keputusan dalam memilih rawatan yang tersedia.
- 2.3 Pembentukan CPG berasaskan bukti saintifik telah menjadi standard dalam system kesihatan di banyak negara seperti United Kingdom, Kanada, Australia, Korea Selatan dan beberapa buah negara lagi. Pelaksanaan *evidence-based CPG* di negara-negara ini disokong oleh sistem kesihatan nasional yang menekankan keperluan penyampaian rawatan yang berkualiti, seragam dan kos efektif.
- 2.4 CPG yang dibangunkan secara *evidence-based* dapat memastikan setiap cadangan yang dikemukakan disokong oleh bukti yang sahih, terkini dan relevan. Pendekatan ini bukan sahaja memperkukuh kepercayaan dalam membuat keputusan klinikal, malah meningkatkan keberkesanan rawatan, mengoptimumkan penggunaan sumber kesihatan, dan menjamin keselamatan pesakit secara menyeluruh.
- 2.5 *Evidence-based CPG* yang dibangunkan digunakan sebagai rujukan utama oleh pengamal perubatan, pembuat dasar, institusi latihan, serta penyelidik dalam membuat keputusan berkaitan rawatan klinikal, perancangan program kesihatan dan penambahbaikan mutu penjagaan pesakit.

- 2.6 Di Malaysia, Cawangan Penilaian Teknologi Kesihatan, Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) juga dikenali sebagai *Malaysian Health Technology Assessment Section (MaHTAS)* telah diberi mandat sebagai badan penyelaras kebangsaan bagi pembentukan *CPG* berasaskan bukti saintifik (*evidence-based*) sejak tahun 2001, dengan kerjasama pelbagai pihak termasuk pakar pelbagai bidang, persatuan profesional, dan badan akademik.
- 2.7 Walaupun begitu, masih terdapat sebilangan garis panduan amalan klinikal yang dibangunkan melalui pendekatan sebulat suara (*consensus*), dan tidak berpandukan kepada kaedah yang berasaskan bukti saintifik yang kukuh.
- 2.8 *Evidence-based CPG* juga dibentuk oleh Program Kesihatan Pergigian dan badan professional. Draf *CPG* yang dihasilkan akan dihantar kepada MaHTAS untuk kelulusan Majlis Penilaian Teknologi Kesihatan dan Panduan Amalan Klinikal.
- 2.9 Justeru, garis panduan ini akan menjelaskan kaedah memohon untuk pembentukan *evidence-based CPG* baru atau kemaskini (*update*), proses pembentukan *CPG*, proses semakan dan kelulusan serta strategi implementasi.

3. ISU-ISU YANG BERKAITAN

- 3.1 *Evidence-based CPG* memainkan peranan yang amat penting dalam sistem kesihatan berasaskan nilai dengan memastikan rawatan dan pengurusan pesakit yang dilaksanakan di fasiliti Kesihatan Malaysia adalah selamat, berkesan, berasaskan bukti saintifik yang kukuh serta kos efektif.
- 3.2 Masih terdapat banyak garis panduan yang dibangunkan secara *consensus*, yang tidak disandarkan kepada bukti saintifik yang terkini. Justeru, penyediaan *evidence-based CPG* secara sistematik diperlukan untuk menyokong keputusan klinikal yang tepat dan berkualiti.
- 3.3 Kepelbagaian dalam pendekatan rawatan serta perkembangan pesat intervensi perubatan dan teknologi kesihatan seperti ubat-ubatan baharu, rawatan digital dan kecerdasan buatan (*artificial intelligence [AI]*) menuntut pembangunan *CPG* yang relevan dan berasaskan bukti bagi memastikan cadangan rawatan adalah bersesuaian dengan keperluan semasa serta memberi manfaat kepada pesakit.
- 3.4 Pemantapan pembangunan dan pelaksanaan *CPG* berasaskan bukti saintifik dapat menyelaraskan (*standardise*) dan memperkukuhkan amalan *value-based healthcare* dalam sistem kesihatan Malaysia. *Evidence-based CPG* yang dibangunkan secara telus, sistematik dan inklusif dapat menyokong perancangan sumber manusia, kewangan dan logistik yang lebih strategik dan berfokus kepada hasil rawatan yang terbaik untuk pesakit.

4. SKOP DAN TADBIR URUS PANDUAN AMALAN KLINIKAL

- 4.1 CPG yang dibangunkan di Malaysia adalah dokumen berasaskan bukti saintifik yang merangkumi cadangan berkaitan pencegahan, pengesanan, diagnosis, rawatan, rehabilitasi dan penjagaan lanjutan bagi sesuatu keadaan kesihatan.

Skop *evidence-based CPG* melibatkan pelbagai bidang kesihatan termasuk tetapi tidak terhad kepada:

- 4.1.1 Penyakit tidak berjangkit
- 4.1.2 Penyakit berjangkit
- 4.1.3 Kesihatan wanita, ibu mengandung dan kanak-kanak
- 4.1.4 Kesihatan lelaki
- 4.1.5 Rawatan kecemasan dan kritikal
- 4.1.6 Penjagaan paliatif dan akhir hayat
- 4.1.7 Penjagaan primer dan penjagaan di komuniti
- 4.1.8 Prosedur intervensi dan pembedahan

- 4.2 *Evidence-based CPG* yang diluluskan oleh Majlis Penilaian Teknologi Kesihatan dan Panduan Amalan Klinikal adalah terpakai untuk semua fasiliti kesihatan termasuk kerajaan dan swasta di Malaysia.

- 4.3 CPG boleh dibentuk oleh MaHTAS, Bahagian lain mahupun badan professional. Semua draf CPG yang dibentuk perlu dihantar kepada MaHTAS untuk semakan dan penilaian oleh Jawatankuasa Penasihat Teknikal Panduan Amalan Klinikal menggunakan *Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation (AGREE)* yang terkini sebelum dibentangkan untuk kelulusan Majlis Penilaian Teknologi Kesihatan dan Panduan Amalan Klinikal. Gambarajah struktur tadbir urus adalah seperti di **Lampiran 1**.

5. KEPERLUAN

- 5.1 CPG merupakan dokumen berasaskan bukti saintifik yang dibangunkan secara sistematik untuk menyokong penggubalan dasar dan polisi kesihatan yang seragam serta berkesan. Ia berfungsi sebagai rujukan utama dalam menetapkan amalan *standard* bagi rawatan dan pengurusan pelbagai keadaan kesihatan, di samping memandu penjagaan pesakit yang berkualiti, selamat dan konsisten.

- 5.2 Pelaksanaan CPG membolehkan pemilihan intervensi klinikal yang bersesuaian, berkesan dan memberi pulangan yang optimum (*value for money*). CPG yang dibangunkan melalui penilaian kritikal terhadap bukti saintifik juga menyokong penggunaan sumber kesihatan berasaskan nilai (*value-based healthcare*).

- 5.3 CPG yang dibangunkan perlu disemak dan dikemaskini secara berkala berdasarkan bukti baharu atau keperluan semasa. Proses ini penting untuk memastikan CPG kekal relevan, terkini dan sesuai digunakan dalam sistem kesihatan negara. Penilaian semula terhadap CPG yang lama juga membolehkan amalan yang telah usang digantikan dengan cadangan yang

lebih berkesan dan selamat, seterusnya memperkukuhkan kualiti penjagaan pesakit secara menyeluruh.

6. PELAKSANAAN

- 6.1 Garis panduan ini menjelaskan tentang keperluan pembentukan dan implementasi *CPG* berasaskan bukti saintifik sebagai rujukan utama dalam amalan klinikal di fasiliti kesihatan. Pelaksanaan *CPG* bertujuan menyokong penggubalan dasar, standardisasi rawatan, serta memperkukuhkan keputusan klinikal yang selamat, berkesan dan berkualiti dalam sistem kesihatan negara.
- 6.2 Garis panduan ini turut menerangkan tatacara permohonan, pembentukan dan keperluan aktiviti pelaksanaan *CPG* yang merangkumi penyebaran (*dissemination*) dokumen penuh dan rujukan pantas (*Quick Reference [QR]*), pelancaran rasmi, *training of core trainers*, *echo-training* dan sokongan bahan pendidikan lain. Elemen-elemen ini adalah penting bagi memastikan penyampaian dan pemahaman *CPG* secara menyeluruh di semua peringkat penyedia perkhidmatan kesihatan.
- 6.3 Sehubungan itu, pihak yang membangunkan *CPG* bertanggungjawab untuk mengikut garis panduan ini untuk pembentukan dan implementasi *CPG* yang berstruktur dan sistematik.

7. TATACARA PERMOHONAN BAGI PEMBENTUKAN *CPG* OLEH MaHTAS

- 7.1 Tatacara permohonan ini terpakai untuk *CPG* yang dibentuk oleh MaHTAS sahaja.
- 7.2 Tajuk *CPG* boleh dipohon oleh pembuat dasar atau profesional kesihatan dari sektor awam melalui Ketua-Ketua Perkhidmatan Kebangsaan KKM. Permohonan juga boleh dikemukakan oleh pelbagai pihak lain yang berkepentingan termasuk:
  - 7.2.1 Bahagian-bahagian klinikal di bawah KKM
  - 7.2.2 Ketua-Ketua Perkhidmatan Kebangsaan atau Jawatankuasa Subspesialiti berkaitan
  - 7.2.3 Badan-badan dan persatuan profesional Kesihatan
  - 7.2.4 Program-program kesihatan awam atau kumpulan advokasi pesakit
  - 7.2.5 Hospital, universiti serta institusi kesihatan lain yang terlibat dalam penyelidikan atau penyampaian perkhidmatan kesihatan.
- 7.3 Permohonan boleh dipohon untuk:
  - 7.3.1 Pembentukan *CPG* baharu
  - 7.3.2 Pengemaskinian *CPG* sedia ada
- 7.4 Borang permohonan untuk pembentukan *CPG* adalah seperti di **Lampiran 2** dan boleh dimuat turun daripada laman sesawang myMaHTAS atau portal rasmi KKM.

- 7.5 Tajuk-tajuk yang di terima akan disaring dan ditentukan keutamaan oleh Jawatankuasa Penasihat Teknikal Panduan Amalan Klinikal. Tajuk CPG mengenai penyakit dengan beban yang tinggi, terdapat variasi amalan klinikal yang ketara, kemunculan bukti saintifik terkini atau intervensi baharu yang memerlukan panduan dikemaskini atau kepentingan di peringkat nasional akan diberi keutamaan untuk pembentukan.
- 7.6 Maklumat lanjut berkaitan CPG boleh didapati daripada *Manual on Development and Implementation of Evidence-Based Clinical Practice Guidelines* yang boleh dimuat turun daripada laman sesawang myMaHTAS atau portal rasmi KKM.

8. TATACARA PEMBENTUKAN DAN IMPLEMENTASI CPG

- 8.1 Berdasarkan *Manual on Development and Implementation of Evidence-Based Clinical Practice Guidelines 2015*, CPG ialah dokumen yang dibangunkan secara sistematik menggunakan proses *systematic review* dan penghasilan rekomendasi berasaskan bukti penilaian manfaat dan kemudaratan pelbagai pilihan penjagaan. Tujuannya adalah untuk membantu pengamal perubatan dan pesakit membuat keputusan penjagaan kesihatan yang optimum berdasarkan penyakit atau kondisi tertentu.
- 8.2 Sehubungan itu, sebarang garis panduan amalan klinikal yang dibangunkan tanpa mengikut metodologi tersebut, termasuk yang hanya berasaskan konsensus adalah tidak menepati kriteria sebagai CPG berasaskan bukti dan tidak akan dipertimbangkan untuk kelulusan oleh Majlis Penilaian Teknologi Kesihatan dan Panduan Amalan Klinikal (*HTA & CPG Council*) melalui MaHTAS, KKM.
- 8.3 Semua pihak di luar MaHTAS yang berhasrat membangunkan CPG berasaskan bukti wajib mematuhi sepenuhnya tatacara pembentukan seperti yang dinyatakan dalam Manual pembentukan dan implementasi CPG tersebut. Adalah disarankan agar khidmat nasihat daripada MaHTAS diperoleh terlebih dahulu sebelum memulakan proses pembangunan bagi memastikan dokumen tersebut dapat dinilai dan diiktiraf secara rasmi.
- 8.4 Sekurang-kurangnya 50% daripada ahli kumpulan pembentuk CPG mestilah terdiri daripada wakil KKM bagi memastikan representasi yang menyeluruh merangkumi kedua-dua sektor awam dan swasta.
- 8.5 Pembentukan setiap tajuk CPG mestilah dijalankan oleh sekumpulan pakar-pakar yang terdiri daripada pelbagai disiplin yang berkaitan dengan tajuk CPG tersebut.
- 8.6 Setiap ahli kumpulan pembentuk CPG mestilah menjalani latihan berkaitan pembentukan dan pelaksanaan CPG berasaskan bukti (*evidence-based CPG*) yang dikendalikan oleh MaHTAS sebelum memulakan pembangunan mana-mana CPG di bawah KKM.

- 8.7 Sekiranya sesuatu *CPG* dibangunkan oleh bahagian atau organisasi di luar MaHTAS, adalah disarankan agar MaHTAS dijemput untuk memberi taklimat atau bimbingan metodologi. Langkah ini bertujuan memastikan proses pembentukan *CPG* dilaksanakan secara teratur dan sistematik, serta mematuhi standard kebangsaan yang ditetapkan dan selaras dengan prinsip pembangunan *CPG* berasaskan bukti saintifik.
- 8.8 Semua ahli kumpulan pembentuk *CPG* wajib membuat pengisytiharan konflik kepentingan (*conflict of interest*) pada permulaan proses pembangunan, serta apabila berlaku sebarang perubahan status kepentingan semasa proses tersebut. Pengisytiharan ini penting bagi memastikan ketelusan, kebolehpercayaan dan integriti dalam pembangunan *CPG*.
- 8.9 Pencarian bukti-bukti saintifik mestilah dijalankan menggunakan kaedah yang sistematik dan menyeluruh.
- 8.10 Bukti-bukti saintifik yang digunakan dalam pembangunan *CPG* perlu dinilai secara kritikal, manakala penggredan rekomendasi hendaklah dilakukan berdasarkan prinsip *GRADE* (*Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation*). Penulisan *CPG* mestilah mematuhi sepenuhnya keperluan semasa *Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation* (*AGREE*) yang terkini.
- 8.11 Setiap rekomendasi dalam *CPG* mestilah disandarkan dan disokong oleh bukti-bukti saintifik yang diperoleh melalui proses pencarian yang sistematik dan menyeluruh.
- 8.12 Setiap dokumen *CPG* yang dibangunkan hendaklah disemak oleh pakar-pakar pelbagai disiplin yang berkaitan melalui proses *peer review*, termasuk wakil pesakit (sekiranya bersesuaian dengan tajuk *CPG*). Semua maklum balas yang diterima perlu dipertimbangkan secara telus dan didokumentasikan dengan lengkap sebelum versi akhir dihantar kepada MaHTAS untuk penilaian oleh Jawatankuasa Penasihat Teknikal Panduan Amalan Klinikal. Versi akhir tersebut kemudiannya akan dibentangkan dalam Mesyuarat Majlis Penilaian Teknologi Kesihatan dan Panduan Amalan Klinikal untuk tujuan kelulusan. Borang permohonan bagi penilaian dokumen *CPG* boleh didapati di **Lampiran 3** dan boleh dimuat turun daripada laman sesawang myMaHTAS atau portal rasmi KKM. Maklumbalas hasil penilaian akan dimaklumkan kepada pihak pemohon menggunakan borang seperti yang dinyatakan dalam **Lampiran 4**.
- 8.13 Sesi maklum balas awam (*public consultation*) hendaklah dilaksanakan melalui hebahan rasmi di laman sesawang MaHTAS atau portal KKM untuk mendapatkan pandangan terbuka daripada profesional kesihatan, akademia, badan profesional, serta masyarakat umum bagi tempoh masa yang ditetapkan.
- 8.14 Setelah diluluskan, semua dokumen *CPG* yang sah hendaklah diterbitkan secara akses terbuka (*open access*) di laman sesawang myMaHTAS dan portal rasmi KKM. Selain itu, penyebaran dokumen tersebut turut digalakkan melalui laman sesawang persatuan profesional dan badan saintifik yang berkaitan,

bagi memastikan capaian yang meluas serta penggunaan yang optimum oleh semua penyedia perkhidmatan kesihatan.

- 8.15 Strategi implementasi mestilah dijalankan untuk setiap *CPG* yang telah diluluskan oleh Majlis Penilaian Teknologi Kesihatan dan Panduan Amalan Klinikal. Antara aktiviti pelaksanaan tersebut adalah:
- a) Penyediaan dokumen sokongan:
    - i. rujukan pantas (*QR*)
    - ii. modul latihan
    - iii. risalah pesakit - mengikut kesesuaian tajuk
  - b) Pelancaran dokumen *CPG* secara rasmi
  - c) Program latihan kandungan *CPG* kepada:
    - i. petugas kesihatan di sektor awam dan swasta
    - ii. pelajar bidang perubatan dan kesihatan
  - d) Pemantauan dan penilaian keberkesanan pelaksanaan *evidence-based CPG* melalui indikator klinikal dan audit.

Aktiviti-aktiviti pelaksanaan ini adalah di bawah tanggungjawab organisasi yang membentuk *CPG* tersebut.

- 8.16 Bagi memastikan pelaksanaan *CPG* yang berkesan, setiap *CPG* yang diluluskan hendaklah diberikan mandat peruntukan latihan bagi melaksanakan aktiviti latihan berstruktur (contohnya *Training of Core Trainers* dan *Echo Training*).

Peruntukan ini perlu dimasukkan dalam perancangan bajet tahunan bahagian atau organisasi yang membangunkan *CPG* tersebut.

- 8.17 Penggunaan platform digital bertujuan meningkatkan kebolegunaan dan ketelusan, serta memastikan semua pengamal kesihatan di pelbagai peringkat mendapat akses kepada *CPG* yang sah, terkini dan mudah dicapai.

9. TARIKH BERKUATKUASA PELAKSANAAN

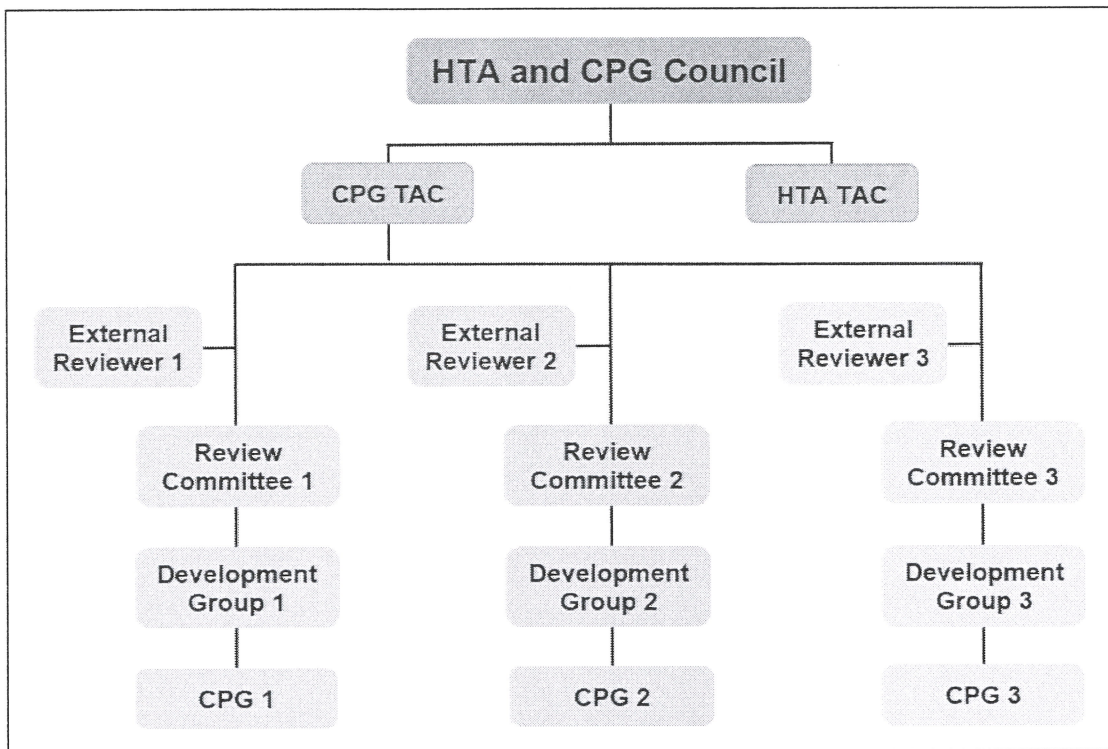
Garis panduan ini adalah berkuatkuasa dari tarikh surat ini dikeluarkan sehingga sebarang pembaharuan dimaklumkan.

10. PERTANYAAN

Sebarang pertanyaan berhubung garis panduan ini boleh dikemukakan kepada:

Cawangan Penilaian Teknologi Kesihatan
Bahagian Perkembangan Perubatan
Kementerian Kesihatan Malaysia
No. telefon: 03-88831229
Emel: htamalaysia@moh.gov.my

Lampiran 1

Gambarajah 1: Struktur Tadbir Urus Panduan Amalan Klinikal di Kementerian Kesihatan Malaysia

**PROPOSAL FOR CLINICAL PRACTICE GUIDELINES (CPG)
CADANGAN UNTUK CPG**

---

1. **Title (*Tajuk*)**

---
2. **Summary of Clinical Problem & Outcome**
(Ringkasan Mengenai Masalah Klinikal & Outcome)

---
3. **Brief Background of Clinical Topic to Be Addressed**
(Latarbelakang Ringkas Tajuk Klinikal)

---
4. **Evidence Of Variation In Practice**
(Bukti Perbezaan Dalam Amalan)

---
5. **Likely Benefits of Developing & Implementing CPG**
(Faedah Dijangkakan Dari Pembentukan & Perlaksanaan CPG)

---
6. **Size & Strength of Evidence on This Topic (cite key references)**
(Saiz Dan Kekuatan Bukti Saintifik Yang Sediada.)

---
7. **Aspects of Management of The Clinical Condition To Be Focused On**
(Aspek Penjagaan Klinikal Yang Akan Di Beri Tumpuan)

---
8. **Any Related Existing Guidelines or Protocols**
(Panduan Atau Protokol berkaitan Yang Sediada)

PARTICULARS OF APPLICANT
(BUTIR-BUTIR PEMOHON)

Name (*Nama*)

Designation (*Jawatan*)

Specialty (*Kepakaran*)

Place of work (*Tempat bertugas*)

Address (*Alamat*):

Tel: _____

Fax: _____

E-mail: _____

Signature : _____
(*Tandatangan*)

Date : _____
(*Tarikh*)

**Application Form for Evaluation of Clinical Practice Guidelines (CPG)
Using Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation II (AGREE II) Instrument and
Approval by the Health Technology Assessment and CPG Council**

Health Technology Assessment Section (MaHTAS)

Medical Development Division

Ministry of Health Malaysia

Level 4, Block E1, Parcel E, Federal Government Administrative Centre, 62590 Putrajaya

Tel: 03-8883 1229 Email: cpgunit.cptk@moh.gov.my / htamalaysia@moh.gov.my

Note:

This form serves as an official communication for the Society or Organisation to apply for evaluation and approval of the CPG by the HTA-CPG Council.

1. INFORMATION OF APPLYING ORGANISATION/ SOCIETY

Name of Organisation/
Society .....

Official Address .....

Telephone Number .....

Official Email .....

Name of Chairperson/
Head of CPG
Development Group/
Person in Charge .....

Designation .....

Mobile Number .....

Email .....

2. DETAILS OF THE CPG SUBMITTED

Full Title of CPG .....

Year of Development/
Review .....

Version/ Edition .....

Health Area/ Discipline .....

Main Objective of the CPG .....

Method of Development
(tick one)   De novo   Adaptation   Consensus

Disciplines Involved in the CPG Development Group .....

Has a Public Consultation Been Conducted? Yes No Date: .....

3. REQUEST FOR EVALUATION BY MaHTAS

The organisation/ society hereby **requests that the Health Technology Assessment Section (MaHTAS):**

- Conducts an evaluation of the above CPG using the **AGREE II Instrument** to ensure compliance with the national standards for evidence-based guideline development.
- Prepares an official appraisal report for **consideration and approval by the Health Technology Assessment and Clinical Practice Guidelines (HTA-CPG) Council.**

We understand that only CPGs that **fully comply with the Guideline on Strengthening the Development and Implementation of CPGs by the Ministry of Health (MoH)** and adopt a rigorous evidence-based methodology will be accepted for evaluation and official approval by HTA-CPG Council.

4. DOCUMENTS TO BE ATTACHED

	Full copy of the CPG (latest version, including appendices and references)
	Quick Reference (if available)
	List of CPG development group members (with designation and organisation)
	List of CPG reviewers (with designation and organisation)
	Evidence of public consultation (if available)
	Official letter from the organisation requesting this application

5. DECLARATION BY APPLICANT

I, the undersigned, confirm that all information provided in this form is accurate and complete.

Signature & Official Stamp: .....

Name : .....
 Designation : .....
 Organisation : .....
 Date : .....

6. FOR MaHTAS USE ONLY

Date Form Received .....

Name of Receiving Officer .....

Evaluation Status   Accepted   Incomplete

Date of AGREE II Evaluation .....

Decision   Approved   Requires Revision   Not Approved

Signature of MaHTAS Officer .....

**Evaluation Feedback Form for Clinical Practice Guidelines (CPG) Appraisal Using
Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation II (AGREE II) Instrument
for Societies/ Organisations**

Medical Development Division
Health Technology Assessment Section (MaHTAS)
Ministry of Health Malaysia
Level 4, Block E1, Parcel E, Federal Government Administrative Centre, 62590 Putrajaya
Tel: 03-8883 1229 Email: cpgunit.cptk@moh.gov.my / htamalaysia@moh.gov.my

1. INFORMATION OF ORGANISATION/ SOCIETY

Name of Organisation/
Society .....

Title of CPG .....

Year/ Version/ Edition .....

Contact Person .....

Designation .....

Email/ Telephone .....

2. SUMMARY OF AGREE II EVALUATION

This section summarises the evaluation outcome of the submitted CPG based on the **AGREE II Instrument** and overall assessment by the Technical Advisory Committee (TAC) for CPG done on .....

Domains	Overall Score	Comments/ Recommendations
1. Scope and Purpose		
2. Stakeholder Involvement		
3. Rigor of Development		
4. Clarity and Presentation		
5. Applicability		
6. Editorial Independence		

